

PŘEDNÁŠKA I

MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
ÚVOD

PROF. JUDR. NADĚŽDA ROZEHNALOVÁ, CSc.

UPOZORNĚNÍ

- TENTO MATERIÁL ZPRACOVALA PROF. JUDR. N. ROZEHNALOVÁ, CSc. JE URČEN STUDENTŮM, KURSŮ, KTERÉ VYUČUJE. JE URČEN POUZE KE STUDIJNÍM ÚČELŮM. BEZ VÝSLOVNÉHO DOVOLENÍ AUTORA NELZE TEXT POUŽÍT K JINÝM, NEŽ STUDIJNÍM ÚČELŮM V JÍ VEDENÝCH KURSECH.

CO ŘEŠÍ MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ A PROCESNÍ?

- ČESKÁ SPOLEČNOST UZAVŘELA SMLOUVU SE SPOLEČNOSTÍ Z TURECKA. NA ZÁKLADĚ NÍ MĚLO DOJÍT K DODÁNÍ 100 KUSŮ STROJŮ DO ČR. DODÁNA BYLA POUZE ČÁST. ČESKÁ SPOLEČNOST CHCE ŽALOVAT TURECKOU SPOLEČNOST NA NÁHRADU ŠKODY.

KTERÁ DISCIPLÍNA VÁM POMŮŽE PŘÍPAD ŘEŠIT?

□

KDE SE BUDU SOUDIT

- MOŽNOSTI
 - SOUDNÍ ŘÍZENÍ
 - ROZHODČÍ ŘÍZENÍ
 - V ČR
 - V TURECKU
 - ČI MOŽNÁ I JINDE?
-
- ODPOVÍ VÁM MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ

JAKÉ PRÁVO SE POUŽIJE

- NĚJAKÉ MEZINÁRODNÍ ?
 - ČESKÉ?
 - TURECKÉ?
 - ČI NĚJAKÉ JINÉ????
-
- ODPOVÍ MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ

A CO VYDANÉ ROZHODNUTÍ

- JE STEJNÉ JAKO TUZEMSKÉ?
- OPĚT ODPOVÍ MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ

JAKÉ DALŠÍ PŘÍPADY ŘEŠÍME

- Občanka České republiky a občan České republiky uzavřou sňatek. Přesídlí do Kanady, kde nadále bydlí a realizují své pracovní aktivity. Narodí se jim děti. Po několika letech se manželé chtějí rozvést, vyřešit otázku společného majetku a péče o dítě.*
- Otázky:*
- Které soudy jsou příslušné k řešení výše uvedených otázek?*
- Co se stane, když bude zahájeno řízení v ČR i v Kanadě? Proč je to možné a co může nastat?*
- Jaké právo bude rozhodné pro řešení výše uvedených otázek?*
- Kdyby stejná situace nastala na Slovensku, je to jiné než v Kanadě?*

DALŠÍ PŘÍPADY

- Český podnikatel uzavře smlouvu s rakouským občanem o stavbě domku v Rakousku.
- Polský internetový obchod působí i na českém trhu (má stránky v českém jazyce, zasílá zboží českým klientům).
- Na dovolené v Itálii nabourá občan České republiky auto maďarského státního příslušníka, způsobí nehodou škodu na autě.
- Firma mající sídlo na území České republiky vypustí škodlivé látky do ovzduší a zničí úrodu na bio farmě na Slovensku.

METODOLOGICKÉ SOUVISLOSTI

KDY JE POCHOPÍM.....

NĚKDO PO PRVÉM SEMESTRU.....

NĚKDO PŘED ZKOUŠKOU

NĚKDO PO ZKOUŠCE.....

NĚKDO NIKDY

OSNOVA

A. ÚVOD – K JAKÉMU ÚČELU SLOUŽÍ MPS

B. PŘEDMĚT

C. HISTORIE

- Společenské podmínky vzniku mezinárodního práva soukromého
- Historie vzniku mezinárodního práva soukromého
 - - *Antika, starověké společnosti, kmenové právo - kořeny mezinárodního práva soukromého?*
 - - - *Středověk – statutární teorie, prvý myšlenkový základ mezinárodního práva soukromého*
 - - - *Teorie 19. století - odmítnutí statutární teorie a základ novodobého uvažování*
 - - - *Teorie 20. století – rozvoj doktrín – od vlny nacionalizací 60. let přes nepovedenou universalitu k současné komunitarizaci - svébytný vývoj v USA a odmítnutí kolizního přístupu*

□ **D. ZÁKLADNÍ UCHOPENÍ METOD MPS**

□ **F. ZÁKLADNÍ PODMÍNĚNOST PRÁVA KOLIZNÍHO A PROCESNÍHO**

MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ A PROCESNÍ

- Mezinárodním právem soukromým se rozumí soubor právních norem, které výlučně upravují **soukromoprávní poměry s** mezinárodním prvkem, včetně právních norem upravujících postup soudů, jiných orgánů a účastníků, případně i jiných
- osob, a vztahy mezi nimi vznikající v řízení o soukromoprávních věcech,
- v němž je obsažen **mezinárodní prvek.**

ŘAZENÍ MPS

- CIVILISTICKÁ KONCEPCE
- INTERNACIONALISTICKÁ KONCEPCE
- SAMOSTATNÉ PRÁVNÍ ODVĚTVÍ, KTERÉ JE SOUČÁSTÍ VNITROSTÁTNÍ PRÁVA
- LIŠÍ SE ZDROJI PRÁVNÍ ÚPRAVY

PŘEDMĚT

- SOUKROMOPRÁVNÍ VZTAH S MEZINÁRODNÍM PRVKEM
VČETNĚ POSTUPU ORGÁNŮ V ŘÍZENÍ

- DVĚ SLOŽKY MPS: KOLIZNÍ (JAKÉ PRÁVO)
 PROCESNÍ (KDE SE BUDU SOUDIT A
 JAK SE BUDE NAKLÁDAT S ROZHODNUTÍM)

MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ A PROCESNÍ

SOUKROMOPRÁVNÍ VZTAH

VZTAHY POKRYTÉ TYPICKY SOUKROMOPRÁVNÍMI
DISCIPLÍNAMI TYPU PRÁVO OBČANSKÉ, OBCHODNÍ,
PRACOVNÍ, RODINNÉ

PŘÍKLAD: SMLOUVA, CIVILNÍ DELIKT, UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ,
ROZVOD, VÝŽIVNÉ, PRACOVNÍ SMLOUVA,

POSTUP V ŘÍZENÍ

- CIVILNÍ ŘÍZENÍ – VIZ VYMEZENÍ OBČANSKÉHO PRÁVA PROCESNÍHO PLUS ŘÍZENÍ PŘED ROZHODCI
- NAŠE OTÁZKY: KDE, JAK PROBÍHÁ, JAK SE NAKLÁDÁ S ROZHODNUTÍM

MEZINÁRODNÍ PRVEK

- SUBJEKT: CIZÍ STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOST, BYDLIŠTĚ JINÉ NEŽ U DRUHÉHO SUBJEKTU, MÍSTO PODNIKÁNÍ JINÉ ...
- OBJEKT: SKUTEČNOST SE ODEHRÁVÁ NA ÚZEMÍ JINÉHO STÁTU
- NEPŘÍMÝ PŘEDMĚT: VĚC SE NACHÁZÍ NA ÚZEMÍ JINÉHO STÁTU
- ATD.

ZANEDBATELNÝ MEZINÁRODNÍ PRVEK

- KONCEPT SDÍLENÝ ČESKÝM MPS - PŘÍKLADY

- DALŠÍ ČLENĚNÍ
 - A) ABSOLUTNÍ MP
 - B) RELATIVNÍ MP
 - C) UZNANÝ PRÁVNÍ ÚPRAVOU VS. NEUZNANÝ PRÁVNÍ ÚPRAVOU

II. část
HISTORIE

SPOLEČENSKÉ PODMÍNKY VZNIKU MPS

- Existence států a jejich právních řádů vykazujících určitý rozdíl v obsahu.
- Vzájemné uznávání existence právních řádů jednotlivých států.
- Styky (ekonomické či společenské) mezi subjekty z jednotlivých států
- Určitý stupeň právního povědomí, který umožňuje vnímat kolize a najít způsob jejich řešení. Je zřetelné, že musí dojít k uvědomění si problému a musí existovat intelektuální potence k jejich řešení.

HISTORIE VZNIKU MPS – VYHODNOCENÍ JEVŮ

STAROVĚKÉ
SPOLEČNOSTI

ANTIKA

IUS GENTIUM

RANÝ STŘEDOVĚK

PRINCIP PERSONÁLNÍ
V. PRINCIP
TERITORIÁLNÍ

NEEXISTENCE JINÝCH
PODMÍNEK PRO VZNIK
MPS JAKO PRÁVNÍ
DISCIPLÍNY

STŘEDOVĚK – STATUTÁRNÍ TEORIE – PŘEDCHŮDCE EVROPSKÉHO MPS

ÚVOD: „**JE MOŽNÉ V MODENĚ SOUDIT BOLOŇSKÉHO
OBČANA DLE ZÁKONŮ MODENY ČI BOĽONĚ**“

POZNÁMKA: V TĚTO GLOSE JSOU OBSAŽENY DVA ZÁKLADNÍ
PROBLÉMY MPS: PRAVOMOC A ROZHODNÉ PRÁVO

GLOSÁTOŘI

POSTGLOSÁTOŘI (BARTOLUS, BALDUS) – STATUTA REALIA,
STATUTA PERSONALIA, STATUTA MIXTA – PRO KAŽDÝ
STATUT, ZÁKON JE TŘEBA HLEDAT OBLAST POUŽITÍ

DALŠÍ ROZVOJ:

DUMOULIN – KONCEPCE AUTONOMIE VŮLE STRAN

D ARGENTRE – ROZVOJ DOKTRÍNY TERRITORIALITY

HUBER – ROZVOJ UČENÍ COMITAS

19.STOLETÍ – NACIONALIZACE MPS

- ZÁKLAD NOVODOBÉHO MPS – INTERNACIONALISTÉ V. POSITIVISTÉ
- J. STORY – UČENÍ O NABYTÝCH PRÁVECH
- F.C.v.SAVIGNY – HLEDÁNÍ SÍDLA PRÁVNÍHO POMĚRU
- S.P.MANCINI – ROZVOJ NÁRODNOSTNÍHO PRINCIPU, PODPORA MEZINÁRODNÍCH ÚMLUV

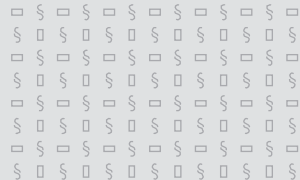
ROZVOJ DOKTRÍN VE 20. STOLETÍ

- NELZE ZAZNAMENAT ZÁSADNÍ OBRAT, MYŠLENÍ OVLÁDAJÍ DOKTRÍNY NACIONALIZAČNÍ A INTERNACIONALIZAČNÍ
- „ROZDĚLENÍ“ VÝVOJE NA KONTINENTĚ A V USA
- KOLIZNÍ MYŠLENÍ V. NOVÉ PŘÍSTUPY V USA – VZÁJEMNÉ PROLÍNÁNÍ

TRENDY MPS VE DRUHÉ POLOVINĚ 20. STOLETÍ V ČR

- NÁRODNÍ
- INTERNACIONALIZAČNÍ
- UNIJNÍ – EVROPSKÝ JUSTIČNÍ PROSTOR

PŘÍKLAD JINÝCH PŘÍSTUPŮ - USA

MPS v USA

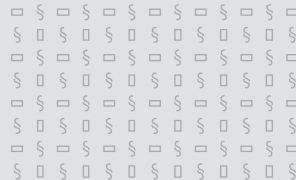
- NAPROSTO ODLIŠNÝ PŘÍSTUP NEŽ ZNÁME Z NAŠEHO MPS
- JEDNOTLIVÉ STÁTY USA MAJÍ SVÉ PRÁVO => V URČITÉM OHLEDU SE POHLÍŽÍ NA PRÁVO JINÉHO STÁTU JAKO NA CIZÍ PRÁVO (JINÝ STÁT USA, STÁT MIMO USA)
- KAŽDÝ STÁT UPRAVUJE SAMOSTATNĚ OTÁZKY MPS
- AMERICKÁ REVOLUCE MPS

MPS v USA - 2

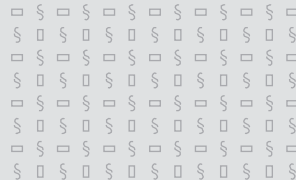
■ ZNAKY

- DYNAMISMUS, KREATIVITA, PRAGMATISMUS
- MALÁ PRÁVNÍ JISTOTA ÚČASTNÍKŮ PRÁVNÍCH VZTAHŮ
- VÝBĚR PRÁVA BEZ PEVNÝCH PRAVIDEL, PŘIHLÍŽENÍ K OBSAHU PRÁVNÍCH ŘÁDŮ, UPŘEDNOSTŇOVÁNÍ LEGIS FORI, VÝBĚR MEZI NORMAMI
- POUŽITÍ CIZÍHO PRÁVA JE FAKULTATIVNÍ - K NÁVRHU STRANY, STRANA PROKAZUJE JEHO OBSAH
- SOUKROMÉ KODIFIKACE (1ST RESTATEMENT, 2ND RESTATEMENT)

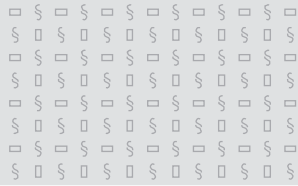
Teorie nabytých práv (*vested rights*)

- Joseph H. Beale
- 1870 - 30. léta 20. století, dodnes se objevuje v soudní praxi
- Respekt pro suverenitu jiného státu =>
- Právo, které bylo nabyto podle hmotného práva cizího státu, musí být chráněno všude
- Rozhodující je právo místa, kde vznikla práva nebo závazky

Teorie místního práva (*Local Law Theory*)

- W.W. Cook
- Odmítnutí tradičního kolizního přístupu
- Aplikuje se vždy právo fora - v souladu s cizím právem (soud řešící případ s mezinárodním prvkem vždy použije svoje právo - snaží se aplikovat pravidlo totožné nebo podobné s pravidlem, které najde v právním řádu státu, s nímž jsou spojeny prvky daného případu)
- Lex se fori se nepoužije jen tehdy, jestliže se jeho výkladem zjistí, že odkazuje k cizímu právu
- Jen jednotlivé normy cizího práva

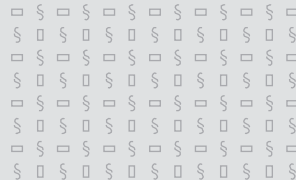
Analýza vládního zájmu (*Governmental Interest Analysis*)

- Brainard Currie
 - Právní zájmy zainteresovaného státu - každý stát má zájem aplikovat své právo
 - Určení rozhodného práva - existence zájmu státu na aplikaci vlastních norem

Analýza vládního zájmu (*Governmental Interest Analysis*)

- Nepravý konflikt
- ❖ Jen jeden stát má zájem na použití svých norem
- Pravý konflikt = zjevný střet mezi zájmy dvou států
- ❖ Lex fori x cizí právo => lex fori
- ❖ Cizí právo x cizí právo => nejednoznačný závěr
- ❖ Žádný stát není zainteresován => lex fori
- Zásadně proti tradičnímu koliznímu přístupu
- Upřednostnění lex fori

Teorie lepšího práva (*Better Law*)

- Robert A. Leflar
- Určení rozhodného práva na základě 5 znaků
- ❖ Předvídatelnost výsledku (právní jistota stran)
- ❖ Zachování mezistátního a mezinárodního pořádku (neupřednostňovat lex fori)
- ❖ Zjednodušení úkolu soudu
- ❖ Podpora vládních zájmů státu soudu vyřešit spor
- ❖ Použití lepšího právního pravidla
- Umírněný odklon od tradičního kolizního přístupu

MPS v USA

■ UNIFIKACE

- TZV. SPONTÁNNÍ KODIFIKACE
- AMERICAN LAW INSTITUTE
- SESBÍRÁNÍ PRÁVA
- NEOFICIÁLNÍ KODEXY SOUDCOVSKÉHO PRÁVA
- BEZ PRÁVNÍ ZÁVAZNOSTI
- FIRST RESTATEMENT, SECOND RESTATEMENT

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

METODY ÚPRAVY

METODY ÚPRAVY

- KOLIZNÍ – VYCHÁZÍ Z KOLIZÍ PRÁVNÍCH ŘÁDŮ.
SOUKROMOPRÁVNÍ VZTAH SE SNAŽÍ LOKALIZOVAT DO PŮSOBNOSTI PRÁVNÍHO ŘÁDU.

- PŘÍMÁ, JEDNOTNÉ HMOTNÉ NORMY – VYTVOŘENÍ ZVLÁŠTNÍCH HMOTNÝCH Norem PLATNÝCH PRO DANÉ VZTAHY.

METODA KOLIZNÍ – VZOR NOREM

- STRANY SMLOUVY SI MOHOU ZVOLIT PRÁVO
- SMLOUVA KUPNÍ SE ŘÍDÍ PRÁVEM STÁTU SÍDLA PRODÁVAJÍCÍHO.
- VZNIK VĚCNÝCH PRÁV SE ŘÍDÍ PRÁVEM POLOHY VĚCI V OKAMŽIKU ROZHODNÉ UDÁLOSTI.

METODA PŘÍMÁ – VZOR NOREM

- PRODÁVAJÍCÍ MÁ ZA POVINNOST DODAT ZBOŽÍ PRVÉMU PŘEPRAVCI.
- V PŘÍPADĚ PODSTATNÉHO PORUŠENÍ SMLOUVY LZE OD NÍ Odstoupit.

INTERAKCE PRÁVA PROCESNÍHO A KOLIZNÍHO

- PODMÍNĚNOST – DEFINOVÁNÍ VZTAHU
- APLIKACE NOREM MPS EX OFFO
- NAKLÁDÁNÍ S PRÁVEM CIZÍHO STÁTU JAKO S PRÁVEM
- MOŽNOST PŘEZKUMU V PŘÍPADĚ, ŽE NEBUDOU POUŽITY KOLIZNÍ NORMY ANEBO BUDE ŠPATNĚ POUŽIT PRÁVNÍ ŘÁD

MUNI
LAW

PRAMENY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA SOUKROMÉHO

Povaha MPS

- národní – „vnitrostátní“ disciplína

- prameny nicméně nejsou pouze vnitrostátní povahy:
 - mezinárodní úmluvy - IDEA JEDNOTNÉHO ŘEŠENÍ
 - unijní normy – POTŘEBA REGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE
 - vnitrostátní normy – NÁRODNÍ ZÁJMY A POTŘEBY

- běžné – na řešení jedné otázky mohou dopadat normy ze všech třech rovin

ZÁKLADNÍ PROBLÉM?

- ŘEŠENÍ APLIKAČNÍ PŘEDNOSTI, STANOVENÍ APLIKAČNÍHO POSTUPU SPOLU SE ZOHLEDNĚNÍM PŮSOBNOSTI PŘEDPISŮ (VĚCNOU, MÍSTNÍ, ČASOVOU)

MPS – PRAMENY VNITROSTÁTNÍ

- ❑ ZÁK. Č. 97/1963 SB., O MEZINÁRODNÍM PRÁVU SOUKROMÉM A PROCESNÍM SPOLU S zák. č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení (§ 36 – 40)
(DO 31.12.2013)

- ❑ ZÁK. Č. 91/2012 SB., O MEZINÁRODNÍM PRÁVU SOUKROMÉM – VIZ I INTERTEMPORÁLNÍ USTANOVENÍ

MPS – mezinárodní smlouvy

- ❑ jaké musí být naplněny podmínky, aby mezinárodní smlouva (úprava v ní obsažená) zavazovala jednotlivce na území smluvních států?
- ❑ podmínky **MPV**
 - **objektivní** = smlouva je platná
 - **subjektivní** = smlouva je platná pro ČR
- ❑ podmínky **vnitrostátního práva**
 - **čl. 10 Ústavy :**
 - *Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.*

Mezinárodní smlouvy - unifikace

- ❑ důvod jejich uzavírání – unifikace
- ❑ unifikace mnohostranná vs. dvoustranná
- ❑ mezinárodní proces vytváření jednotných norem
 - oblast kolizní (obvykle univerzální účinky)
 - oblast procesní (obvykle *inter partes* účinky)
 - oblast hmotněprávní – přímá úprava

- ❑ vedle toho lze ještě hovořit o harmonizaci
 - na mezinárodní úrovni podoba vzorových zákonů
 - vytváření jednotných norem bez povinnosti jejich převedení do závazné podoby

Mezinárodní smlouvy - kdo

- ❑ bilaterální – státy samostatně
- ❑ multilaterální – často v rámci mezinárodní organizace
- ❑ Haagská konference mezinárodního práva soukromého
 - 1893, 68 členů včetně EU
 - patrně nejvýznamnější organizace pro oblast MPS
 - kolizní i procesní normy
- ❑ UNCITRAL
 - rozhodčí řízení (NY úmluva o uznání a výkonu cizích RN, vzorový zákon pro mez. obch. arbitráž)
 - přímé normy (VÚ – kupní smlouva, pro mlčení při koupi zboží)
- ❑ UNIDROIT
 - finanční leasing, faktoring, obch. zastoupení

Mezinárodní smlouvy - varianty

- věcná úprava – přímé normy
 - kupní smlouva
 - přepravní smlouvy
 - aj. (již méně významné)
- procesní úprava – sjednocení pravidel o pravomoci, nakládání s cizím rozhodnutím
 - jak dvou- tak mnohostranné
- kolizní úprava – sjednocení pravidel nakládání s cizím právem
 - jak dvou- tak mnohostranné

Kolize mez. smlouvy a vnitrost. práva

- ❑ ŘEŠENO ČL. 10 ÚSTAVY, ŘEŠENO I V JEDNOTLIVÝCH USTANOVENÍCH ZMPS A TO V ZAJÍMAVÝCH VARIANTÁCH
- ❑ PŘEDNOSTNÍ APLIKACE
 - JE-LI ROZPOR, POUŽIJE SE MEZINÁRODNÍ SMLOUVA
 - VNITROSTÁTNÍ PRÁVO SE POUZE NEAPLIKUJE
 - ZŮSTÁVÁ DÁLE PLATNÉ A ÚČINNÉ
 - MEZINÁRODNÍ SMLOUVA NEZASAHUJE DO PLATNOSTI VNITROSTÁTNÍHO PRAVIDLA
 - NA SITUACE, NA KTERÉ NEDOPADÁ MEZ. SMLOUVA SE DÁLE POUŽÍVÁ TOTO VNITROSTÁTNÍ PRAVIDLO
- ❑ NEJEDNÁ SE O VYŠŠÍ PRÁVNÍ SÍLU

MPS – unijní prameny

- ❑ primární právo
 - neobsahuje normy MPS, ale normy pro řešení kolizí s jinými rovinami pramenů
- ❑ sekundární právo
 - nařízení
 - směrnice
- ❑ rozhodnutí SDEU
- ❑ rozhodnutí Rady
- ❑ podpůrně mezinárodní smlouvy (terciální smlouvy)

Unijní prameny MPS – základ I.

□ primární právo

- původně nedávalo institucím EHS / ES pravomoci k přijímání právních aktů v oblasti MPS
- proto původně pouze mezinárodní smlouvy (terciální)
- pravomoci až od 1999, Amsterdamská smlouva
- Smlouva u fungování EU – žádné výrazné změny, zpřesnění

□ čl. 81 Smlouvy o fungování EU

- Unie rozvíjí justiční spolupráci v občanských věcech s mezinárodním prvkem založenou na zásadě vzájemného uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí. Tato spolupráce může zahrnovat přijímání opatření pro sblížení právních předpisů členských států.

Unijní prameny MPS – základ II.

- vzájemné uznávání a výkon soudních a mimosoudních rozhodnutí mezi členskými státy;
- přeshraniční doručování soudních a mimosoudních písemností;
- slučitelnost kolizních norem a pravidel pro určení příslušnosti platných v členských státech;
- spolupráci při opatřování důkazů;
- účinný přístup ke spravedlnosti;
- odstraňování překážek řádného průběhu občanskoprávního řízení, v případě potřeby podporou
- slučitelnosti úpravy občanskoprávního řízení v členských státech;
- rozvíjení alternativních metod urovnávání sporů;
- podporu dalšího vzdělávání soudců a soudních zaměstnanců.

Kolize unijního práva a vnitrostátního práva

- ❑ řešeno primárním právem a judikaturou SDEU
- ❑ přímý účinek unijního práva (nařízení)
- ❑ aplikační přednost unijního práva – tj. v tomto ohledu stejná koncepce, jako u mezinárodních smluv

Kolize unijního práva a mez. smlouvy I.

- ❑ KOMPLIKOVANÁ OTÁZKA
- ❑ ŘADA RŮZNÝCH ASPEKTŮ
- ❑ BEZ OBECNÉHO ŘEŠENÍ
- ❑ DŮVOD KOLIZE – UNIJNÍ NORMY NEMAJÍ POUZE *INTRA-UNIJNÍ* CHARAKTER
 - KOLIZNÍ NORMY MAJÍ UNIVERZÁLNÍ CHARAKTER (ŘÍM I, ŘÍM II)
 - TAKÉ PROCESNÍ NORMY MAJÍ V NĚKTERÝCH PŘÍPÁDECH MIMOUNIJNÍ PŘESAHI (NAVÍC SE PLÁNUJE DALŠÍ ROZŠÍŘENÍ PŮSOBNOSTI NAPŘ. U NAŘÍZENÍ BRUSEL I)
- ❑ PROTO NUTNÉ ROZLIŠOVAT ŘEŠENÍ U RŮZNÝCH TYPŮ MS

Kolize unijního práva a mez. smlouvy II.

- unijní normy vs. **MS uzavřené pouze mezi členskými státy EU**
 - kazuistické řešení
 - unijní norma upravuje svůj vztah k MS, přednost
- unijní normy vs. **MS uzavřené i se třetím státem**
 - čl. 351 Smlouvy o fungování EU
 - obdobně viz např. čl. 28 nařízení Řím II
 - smlouvy uzavřené před vstupem státu do EU zůstávají v platnosti (státy se zavazují odstranit neslučitelnost)
 - co je to neslučitelnost?
 - nelze tedy hovořit o naprosté unifikaci pravidel v EU
 - zajímavé zejména u kolizních norem ve vztahu k Dánsku

Kolize unijního práva a mez. smlouvy III.

- ❑ sjednávání nových mezinárodních smluv
- ❑ konstatování **výlučných** pravomocí EU v oblasti MPS
 - rozsudek SDEU 22/70 AETR, posudek 1/03 k nové Luganské úmluvě
- ❑ členské státy **nemohou samostatně** jednat
- ❑ systém zpětných pravomocí
 - členský stát může uzavřít mez. smlouvu poté, co Komise zhodnotí návrh této smlouvy a udělí souhlas

Kolize mez. smluv – stejný předmět

- **Vídeňská úmluva o smluvním právu** obsahuje pravidla pro tento případ střetu – jaká?
- čl. 59 odst. 1. písm. a) - **lex posterior derogat priori**
 - to pravidlo lze použít tam, kde je zřetelné, že nová úprava má nahradit úpravu dřívější a vedle sebe nemohou existovat.
- čl. 59 odst. 1 písm. b) – jestliže smlouvy mohou existovat vedle sebe, použije té úpravy, dle níž lze dosáhnout určitého výsledku **snadněji a účinněji.**

Smlouvy se netýkají stejného předmětu

- ❑ Vídeňská úmluva tuto situaci **neupravuje**.
- ❑ stejný předmět úpravy nepřímý (mezinárodní kupní smlouva), samotná úprava je realizována pomocí různých metod, resp. různých druhů norem.
- ❑ **Závěr: přednost má unifikace hmotně právní**

- ❑ jedna smlouva upravuje okruh otázek úžeji než druhá. Např. smlouva o právní pomoci v. smlouva o vymáhání výživného. Jak hodnotit specialitu?
- ❑ **Závěr: různé možnosti, v praxi často dle pravidla maximální účinnosti**

Zajímavé řešení konfliktu

- Čl. VII New Yorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů
 1. Ustanovení této Úmluvy **se nedotýkají platnosti** mnohostranných nebo dvoustranných dohod uzavřených Smluvními státy o uznání a výkon rozhodčích nálezů, ani **nemohou zbavit** žádnou zúčastněnou stranu případného **práva použití** rozhodčího nálezu způsobem a v rozsahu stanoveném zákonodárstvím nebo smlouvami země, v níž je nález uplatňován.
 2. Ženevský protokol o doložkách o rozsudím z roku 1923 a Ženevská úmluva o vykonatelnosti cizích rozhodčích výroků z roku 1927 **pozbudou platnosti** mezi Smluvními státy v době a v rozsahu, v němž se tato Úmluva stane pro ně závaznou.

DĚKUJI